

80-річчя академіка НАН України О.О. БАКАЄВА

11 квітня виповнилося 80 років відомо-му вченому-економісту академіку НАН України Олександрові Олександровичу Бакаєву.

О.О. Бакаєв народився 1927 року в м. Миколаєві. Здобув освіту спочатку в Челябінському технікумі залізничного транспорту, а потім — у Всесоюзному заочному інституті інженерів залізничного транспорту. Упродовж 1962–1963 рр. навчався в аспірантурі Інституту кібернетики АН УРСР. Більше 30 років Олександр Олександрович був завідувачем відділу цього інституту. Від 1997 року і до сьогодні він очолює відділ Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України.

Основними напрямками наукової діяльності О.О. Бакаєва є розробка методологічних засад та створення економіко-математичних моделей розвитку і функціонування складних систем різного рівня ієрархії та призначення; визначення методологічних підходів до моделювання економіки України з урахуванням чинників, що сприяють економічному зростанню; створення інформаційних технологій оцінки структурних змін у різних галузях економіки.

На підґрунті системного дослідження макроекономічних показників розвитку України Олександр Олександрович теоретично обґрунтував підходи до створення сис-

теми економіко-математичних моделей розвитку економіки України УКРМАКРО, УКРМАКРО-2, УКРМАКРО-3, на базі яких виконані детальні дослідження та побудова моделі прогнозування розвитку вітчизняного виробництва, здійснюється моніторинг економічного розвитку країни. На основі Національних рахунків створено систему галузевих рахунків для промисловості нашої держави. На засадах системного підходу до сучасних проблем управління розроблені методологічні основи дослідження економіки України як складної, неоднозначної, динамічної системи, що функціонує за умов становлення ринкових відносин. Учений дослідив вплив іноземного капіталу на розвиток країни з перехідною економікою, теоретично обґрунтував підходи до створення системи економіко-математичних моделей розвитку транспортного комплексу України за технічним станом, організаційними формами і якість освоєння транспортних потоків, що набуває особливого значення на стадії розширення міжнародних форм виробничого кооперування. Поглиблено існуючі та вироблено нові теоретичні положення щодо підвищення ефективності прийняття рішень за умов автоматизованого управління господарською діяльністю транспортних комплексів на основі застосування аналітичних та імітаційних математичних моде-

лей. Створено математичні моделі транспортних процесів як інструментальні засоби прийняття рішень в автоматизованих логістичних системах управління великими транспортними комплексами. О.О. Бакаєв обґрунтував систему натуральних показників моделі для прогнозування матеріального виробництва через сукупність основних продуктів, що в них виробляються. Він запропонував методику оцінки обсягів тіньової економічної діяльності в Україні, що надає можливість прогнозувати ВВП і питому вагу тіньової економічної діяльності відносно ВВП. Розроблено сценарії економічного розвитку нашої держави, з огляду на які виконано прогнозні імітаційні розрахунки.

Перу Олександра Олександровича належить понад 250 наукових праць, у тому числі 23 монографії, серед яких «Мікроекономічне моделювання та інформаційні технології», «Международные транспортные коридоры Украины: сети и моделирование», «Макроеконометричне моделювання економічного розвитку України», «Теоретичні засади логістики», «Економіко-математичні моделі економічного зростання», написані у співавторстві.

О.О. Бакаєв підготував 22 доктора та майже 90 кандидатів наук.

Учений входить до складу редколегій таких фахових наукових часописів, як «Економіка і прогнозування», «Економіка промисловості», «Регіональна економіка», «Управляющие машины и системы», «Залізничний транспорт України», «Судоходство», «Економічна кібернетика».

Під керівництвом Олександра Олександровича проводиться координаційна робо-

та із впровадження економіко-математичних методів, моделей та інформаційних технологій у розвиток та функціонування окремих складових економіки України, результатом чого є підготовка, редагування та видання збірників наукових праць «Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем» та «Автоматизовані системи управління і нові інформаційні технології».

О.О. Бакаєв біля 30 років був заступником голови вчених рад із захисту докторських дисертацій з економічних наук в Інституті кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. Нині він є головою спеціалізованої вченої ради із захисту на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук у Міжнародному науково-навчальному центрі інформаційних технологій та систем НАНУ та МОНУ та членом спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня кандидата наук у Київському університеті економіки та технологій транспорту.

Наукові здобутки ювіляра відзначені численними медалями, орденом Трудового червоного прапора, почесною грамотою Президії ВР УРСР. Він — Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії УРСР, Державної премії України в галузі науки і техніки, державної премії СРСР, премії Ради міністрів СРСР, премії ім. О.Г. Шліхтера Аграрної академії наук УРСР, премії ім. В.М. Михалевича.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Олександра Олександровича з ювілеєм, бажають йому гарного здоров'я, творчого довголіття, плідної праці.